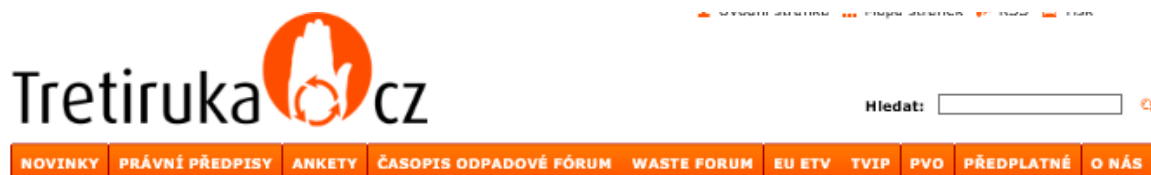

Název: Polemika: Roztočení "cirkulárního kola" Zdeněk Bočan: Pojdme myslet na budoucnost
Zdroj: tretiruka.cz
Datum: 07.11.2018
Odkaz: <https://www.tretiruka.cz/news/polemika-roztoцени-cirkularniho-kola/>

» [Úvodní stránka](#) » Polemika: Roztočení „cirkulárního kola“

Polemika: Roztočení „cirkulárního kola“

07.11.2018 09:52

Co podle vás lze považovat za nejzásadnější hybnou sílu, která by pomyslné cirkulární kolo stabilně a udržitelně roztočila? Na tuto otázku se tentokrát ptala redakce časopisu Odpadové fórum v aktuálním vydání (anotaci nového čísla čtete [ZDE](#)).

Na otázku odpovídali: Soňa Jonášová (ředitelka Institutu Cirkulární Ekonomiky), Zbyněk Kozel (ředitel EKO-KOM), Miloš Kužvart (výkonný ředitel ČAOBH), Jaroslav Tymich (prezident ACPP), Petr Havelka (výkonný ředitel ČAOBH), Ivo Kropáček (odpadový expert Hnutí DUHA), Bohuslav Čížek (ředitel Sekce mezinárodních vztahů Svazu průmyslu a dopravy ČR), Martin Veverka (senior konzultant pro dotační poradenství společnosti EY), Jaroslav Vodáček (senior konzultant pro sektor odpadového hospodářství společnosti EY), Zdeněk Bočan (ředitel oddělení využívání odpadů AVE CZ odpadové hospodářství) a Alessandro Pasquale (generální ředitel Karlovarské minerální vody).

Zbyněk Kozel: Upravme proces certifikace výrobků

ČR má velmi kvalitní sběrnou síť na tříděný odpad, kterou občané hojně využívají. Na rozdíl od řady jiných států tedy vyřešila klíčový prvek cirkulární ekonomiky, tedy separaci odpadu u zdroje.

Na druhé straně pokulhává v samotném využití již separovaného odpadu, tedy v účinnosti třídíček, které ze svého ekonomického hlediska dotírají pouze takové složky odpadu, které je výhodnější prodat, než skládkovat. Vzhledem k tomu, že ČR má jedno z nejlevnějších skládkování v EU, je tak účinnost třídíček, konkurujících si na trhu, omezena ekonomicky. Tento problém je poměrně snadno řešitelný – navýšením skládkovacího poplatku, tedy daně ze skládkování. Jde o krok politicky nepopulární, ale k roztočení „cirkulárního kola“ nezbytný.

Další brzdou, která brání roztočení kola recyklace je stávající certifikační proces výrobků. V současnosti jsou produkty s obsahem recyklátu certifikačními orgány většinou znevýhodňovány oproti výrobkům z primárních surovin. Jde o tradiční přístup, kdy materiál pocházející z odpadu je a priori považován za nečistý a tedy hygienicky či kvalitativně rizikový. Nechceme-li, aby nejrůznější certifikace byly brzdou cirkulární ekonomiky, musíme je upravit tak, aby se v jejich procesu přímo počítalo s recyklovanými materiály, jako s plnohodnotnými surovinami, bez předsudků. To je bohužel problém celé EU a ČR jej nemůže řešit sama.

Skeptický jsem v otázce státní podpory na použití recyklátu ve výrobcích formou snížené DPH nebo formou veřejných zakázek. ČR je součástí jednotného trhu EU a nemůže nikdy nastavit pravidla tak, aby se taková podpora vztahovala na použití recyklátu z českého odpadu. Navíc je obsah recyklátu obtížně kontrolovatelný. Snadno bychom mohli vytvořit prostor pro nejrůznější podvodná jednání a případně ze svých peněz podporovat recyklaci cizího odpadu. Je lépe ponechat tuto věc trhu.

V mnoha případech, přestože jsou náklady na výrobu recyklovaných výrobků vyšší, než u běžných produktů, si v obchodech výrobky s podílem recyklátu nacházejí své kupce již nyní a tento trend bude jistě pokračovat. Pokud se zvýší cena skládkování, zvýší se produkce druhotných surovin a tím klesne jejich cena. Konkurenceschopnost výrobků z těchto surovin se pak na trhu ještě zvýší. Potenciál je také ve veřejném sektoru, kde je uplatnění pro výrobky z recyklátu velmi široké. Spočívá zejména ve změně myšlení při zadávání veřejných zakázek, kde jsou často vyžadovány tradiční materiály již v samotné specifikaci zakázky.

Co podle vás lze považovat za nezákladnější hybnou sílu, která by pomyslné cirkulární kolo stabilně a udržitelně roztočila? Na tuto otázku se tentokrát ptala redakce časopisu Odpadové fórum v aktuálním vydání.

Na otázku odpovídali: Soňa Jonášová (ředitelka Institutu Cirkulární Ekonomiky), **Zbyněk Kozel (ředitel EKO-KOM)**, Miloš Kužvart (výkonný ředitel ČAOBH), Jaroslav Tymich (president ACP), Petr Havelka (výkonný ředitel ČAOH), Ivo Kropáček (odpadový expert Hnutí DUHA), Bohuslav Čížek (ředitel Sekce mezinárodních vztahů Svazu průmyslu a dopravy ČR), Martin Veverka (senior konzultant pro dotační poradenství společnosti EY), Jaroslav Vodáček (senior konzultant pro sektor odpadového hospodářství společnosti EY), Zdeněk Bočan (ředitel oddělení využívání odpadů AVE CZ odpadové hospodářství) a Alessandro Pasquale (generální ředitel Karlovarské minerální vody)...

Soňa Jonášová: Recyklace není klíčová, ekodesign hraje prim

Je zcela nezbytné, abychom přestali považovat **recyklaci** za klíčový prvek cirkulární ekonomiky. Ta je až jednou z předposledních možností. Celý systém cirkulární ekonomiky stojí na přechodu k obnovitelným zdrojům. Největší pozornost by měla být věnována ekodesignu výrobků tak, aby byly opravitelné, modulární nebo již vyrobeny z druhotných surovin, a aby po celou dobu jejich životního cyklu docházelo k jejich maximálnímu využití. Například díky přechodu od vlastnictví k pronájmu, je-li to možné.

Stabilní kolo cirkulární ekonomiky bude v pohybu ve chvíli, kdy ze své optiky zcela vymažeme možnost skládkování a začneme již dnes nakupovat cirkulární produkty. Jen ve veřejných výběrových řízeních se protáčí miliardy eur a přechod z cenového aspektu jako jediného indikátoru pro rozhodnutí například na obsah druhotných surovin, sociální aspekty či preference služeb namísto dodeje produktů je aktivita, která se o cirkulární ekonomiku může postarat taktéž.

Stejný princip jako u veřejných výběrových řízeních také můžeme aplikovat v každodenním životě. Rozhodujeme každou korunou. Hybnou silou pro cirkulární aktivity je ale odpoutání se z přístupu, kde hledáme benefity jen pro sebe, svoji firmu a nejbližší okolí a začínáme pohlížet na dopady našich aktivit komplexně. Dalo by se i říci holisticky a skutečně nás zajímá, jak můžeme přispět k pozitivní změně. Zde je klíčová mezioborová spolupráce, která se nám u našich projektů i partnerských firem ukazuje právě jako klíčová. Díky ochotě hledat cesty synergických vztahů a procesů tak například nová česká technologie Hydal, která vyrábí bioplasty, našla uplatnění v kosmetice, i když po ní byla obrovská poptávka v obalářství. Díky této cestě tak v budoucnu můžeme na pole vyvážet kaly bez mikroplastů.

Zbyněk Kozel: Upravme proces certifikace výrobků

ČR má velmi kvalitní sběrnou síť na tříděný odpad, kterou občané hojně využívají. Na rozdíl od řady jiných států tedy vyřešila klíčový prvek cirkulární ekonomiky, tedy separaci odpadu u zdroje.

Na druhé straně pokulhává v samotném využití již separovaného odpadu, tedy v účinnosti třídíček, které ze svého ekonomického hlediska dotídnou pouze takové složky odpadu, které je výhodnější prodat, než skládkovat. Vzhledem k tomu, že ČR má jedno z nejlevnějších skládkování v EU, je tak účinnost třídíček, konkurujících si na trhu, omezena ekonomicky. Tento problém je poměrně snadno řešitelný – navýšením skládkovacího poplatku, tedy daně ze skládkování. Jde o krok politicky nepopulární, ale k roztočení „cirkulárního kola“ nezbytný.

Další brzdou, která brání roztočení kola recyklace je stávající certifikační proces výrobků. V současnosti jsou produkty s obsahem recyklátu certifikačními orgány většinou znevýhodňovány oproti výrobkům z primárních surovin. Jde o tradiční přístup, kdy materiál pocházející z odpadu je a priori považován za nečistý a tedy hygienicky či kvalitativně rizikový. Nechceme-li, aby nejrůznější certifikace byly brzdou cirkulární ekonomiky, musíme je uzpůsobit tak, aby se v jejich procesu přímo počítalo s recyklovanými materiály, jako s plnohodnotnými surovinami, bez předsudků. To je bohužel problém celé EU a ČR jej nemůže řešit sama.

Skeptický jsem v otázce státní podpory na použití recyklátu ve výrobcích formou snížené DPH nebo formou veřejných zakázek. ČR je součástí jednotného trhu EU a nemůže nikdy nastavit pravidla tak, aby se taková podpora vztahovala na použití recyklátu z českého odpadu. Navíc je obsah recyklátu obtížně kontrolovatelný. Snadno bychom mohli vytvořit prostor pro nejrůznější podvodná jednání a případně ze svých peněz podporovat recyklaci cizího odpadu. Je lépe ponechat tuto věc trhu.

V mnoha případech, přestože jsou náklady na výrobu recyklovaných výrobků vyšší, než u běžných produktů, si v obchodech výrobky s podílem recyklátu nacházejí své kupce již nyní a tento trend bude jistě pokračovat. Pokud se zvýší cena skládkování, zvýší se produkce druhotných surovin a tím klesne jejich cena. Konkurenceschopnost výrobků z těchto surovin se pak na trhu ještě zvýší. Potenciál je také ve veřejném sektoru, kde je uplatnění pro výrobky z recyklátu velmi široké. Spočívá zejména ve změně myšlení při zadávání veřejných zakázek, kde jsou často vyžadovány tradiční materiály již v samotné specifikaci zakázky.

Miloš Kužvart: Bez politické vůle a odhodlání to nepůjde

Tou opravdu nejzásadnější hybnou silou je politická vůle a odhodlání prosadit výraznou změnu, odstranit to, co překáží udržitelnému rozvoji ČR v oblasti nakládání s odpady: odstranit „Český odpadářský Dinopark“. A díky tomu dodržet termín roku 2024 (zákaz ukládat SKO a recyklovatelné a využitelné odpady) a také do roku 2024 významně navýšit skládkovací poplatek až na 2000 Kč/tunu. Proč „Opadářský Dinopark“: skládkařská lobby v ČR zavinila zaostávání ve vybavení moderními technologiemi na třídění, úpravu a využití druhotných surovin. Prostě se v tom nevyplácelo dlouhá léta investovat.

Za těch deset let stagnace skládkovacího poplatku na nízké úrovni (20 Euro/tunu oproti průměru zemí EU 60 Eur/tunu) jsme se stali skanzenem Evropy. Nenechme se mýlit současnými slovními proklamacemi skládkařských lobbistů. Jen na Fondu na rekultivace stávajících povolených skládek je deficit 15 mld. Kč. Je to podnikání na úkor příštích generací, na úkor nás všech již nyní.

Co pro tuto tak potřebnou změnu můžeme udělat? MŽP musí začít propagovat, co moderní nakládání s odpady bude znamenat ekonomicky, jak na tom jednotlivé subjekty budou benefitovat. Ale k tomu se musí MŽP zbavit resortismu, začít spolupracovat hlavně s MPO a s MZe. A ve věci ekonomických pobídek, aby se výrobky z recyklátů staly atraktivní, musí začít spolupracovat s Ministerstvem financí. Prostě pomoci přeměně odpadů na zdroje, nejen se soustředit na již nezpochybnitelný nárůst skládkovacího poplatku. Jiná cesta ze strany současné vlády neexistuje.

A pro Českou asociaci oběhového hospodářství to znamená vysvětlovat, argumentovat, přesvědčovat...

Jaroslav Tymich: Hybnou silou je správné nastavení ekonomického prostředí

Obecně platí, že jakákoli významná změna společenského chápání se nedá vynutit jen příkazy, zákazy nebo administrativními kroky. Je to vždy dlouhodobější proces, který musí být v souladu se zájmy občanů, komunit i průmyslu a podnikatelů. Oběhové hospodářství, které je nadřazeno prosté recyklaci, potřebuje svůj čas a „peníze“ (investice).

Cirkulární kolo, použiju-li název z otázky, se v papírenském průmyslu točí už desítky let. Neustále se zdokonalují procesy recirkulace vod (voda, která odtéká po vyčištění zpět do toků, je kvalitnější než při odběru), dále se 100% využívá dřevo, které je primární surovinou pro výrobu a zejména roste procento recyklace použitého papíru a lepenky jako druhotné suroviny pro výrobu.

Je to zejména proto, že papír jako materiál je vícenásobně recyklovatelný a výroba papíru z použitého papíru a lepenky je z pohledu specifických výrobků levnější a s menšími dopady na životní prostředí. Např. v Česku dosahujeme již úroveň 90% recyklace použitých papírových obalů a téměř 70% recyklace všech druhů papíru, což je porovnatelné z nejvyspělejšími státy světa.

Těchto výsledků by se nedosáhlo, kdyby lidé, občané, komunity ale i stát nepodporoval sběr a třídění. To se děje, takže je třeba si dát jen pozor, aby zejména stát a komunity nepřicházely v dobré víře s novými sociálně inženýrskými pokusy (např. smíšený sběr), které mohou být brzdou „cirkulárního kola“ v papírenském průmyslu.

Z pohledu recyklace papíru a lepenky je tahounem z přirozených důvodů papírenský průmysl, což je příklad, kdy „prostý byznys“, jak je zmíněno v úvodním komentáři, může být hlavní hybnou silou jednoho druhu recyklace. Podobné hodnocení lze asi provést i u skla, kovů, některých plastů a dalších materiálů nebo skupin výrobků.

Na druhou stranu o výši recyklace rozhodují i způsoby sběru, třídění a úpravy, které se řídí zejména ekonomickými a finančními možnostmi příslušných trhů. A tady je role státu, aby nastavil podmínky tak, aby se vyplatilo třídít a recyklovat a ne např. skládkovat.

Jednoduchou odpověď na výše uvedenou otázku nelze dát, ale já bych odpověděl asi takto:

nejzásadnější hybnou silou pro roztočení a udržení chodu pomyslného cirkulárního kola je správné nastavení ekonomického prostředí tak, aby bylo v zájmu občanů, komunit i průmyslu (podnikatelů) sbírat, třídít a vyrábět nové výrobky. A za druhé je to osvěta, výchova a vzdělávání všech skupin obyvatelstva.

Petr Havelka: Klíčová je poptávka

Pokud nechceme v odpovědi slyšet stále opakovaná účelová klišé (např. že vše spasí hlavně násobně navýšené poplatky) a podíváme se na to selským rozumem, pak odpověď je jasná a lze ji dokonce zjednodušit do jednoho slova. Klíčovým slovem je POPTÁVKA.

Je to logické. Druhotných surovin jsou spousty. Světový trh je jimi aktuálně přesycen. Navíc hranice pro obchod s nimi jsou otevřené, takže na vstupu do recyklace objektivně ani problém být nemůže. V ČR se sice můžeme z různých důvodů chtít přesvědčovat o opaku, ale pokud se nad tím skutečně zamyslíme, málokdo by mohl tato fakta rozporovat. Pokud chceme slyšet pravdu, říkám poptávka a myslím tím samozřejmě poptávku po recyklovaných výrobcích.

Nejzásadnější hybnou silou, která udrží roztočená kola recyklace snad ani nemůže být nic jiného.

Když se podíváme do světa, na země s největšími recyklačními kapacitami, je zřejmé, že právě poptávka je hlavním a nejúčinnějším motorem. A jak zajistíme vyšší poptávku po recyklovaných výrobcích? No tak, že je učiníme pro spotřebitele, či zákazníka, zajímavější, lákavější, apod.

Dle sociologických průzkumů se spotřebitel většinou při nakupování rozhoduje cenou. To také asi nikoho nepřekvapí. Pokud tedy chceme pomoci recyklačním firmám navýšit výrobní kapacitu, není

účinnější cesta, než jim pomoci s odbytem jejich výrobků. A pokud je jedním (nikoli jediným) z důležitých prvků prodeje cena, pak snížíme zdanění těchto výrobků z druhotných surovin, abychom je zvýhodnili oproti výrobkům z primárních surovin.

Recyklačním firmám můžeme také snížit zdanění práce v jejich průmyslu. Zde je velký prostor. A pokud stát chce jít příkladem, a měl by, může výrazně navýšit nákupy recyklovaných výrobků v rámci veřejných zakázek, namísto výrobků z primárních surovin. Zvýší se tak poptávka po recyklovaných výrobcích, stejně jako po druhotných surovinách. Pak by nikoho ani nenapadlo dávat je na skládky nebo do spaloven. Budou totiž hodnotné, bude po nich poptávka.

Cirkulární kolo by se potom logicky mohlo samovolně točit dále. Výše uvedené nástroje pro podporu recyklace navrhuje ČAOH, spolu s dalšími důležitými opatřeními, v již zveřejněném Desateru moderního OH. Věříme, že se jejich prosazení podaří. Jsem optimista, neboť stále větší počet politiků chápe, že toto je praktická a funkční cesta.

Ivo Kropáček: Nastartovat skutečnou recyklaci mohou především ekonomické nástroje.

Konkrétně půjde o mix ekonomických nástrojů:

Nesmí se vyplácet produkovat směsné odpady určené jediné ke spálení nebo skládkování. Takže je nutné reformovat a zvýšit daň ze skládkování a zavést daň ze spalování směsných komunálních odpadů. Skládková daň by měla obsahovat recyklační slevu, aby obce byly motivovány odpady kvalitně třídít a motivovat domácnosti. Domácnost, která třídí musí platit za odpad méně, než ta která netřídí.

Vytříděné odpady musíme kvalitněji dotřídít na dotřídovacích linkách používajících nejlepší dostupné technologie, ne ruce levné pracovní síly.

Recyklační firmy dokážou vytříděné odpady recyklovat, ale potřebují výrobky udat na trhu. Zde musí zasáhnout stát: když může být v nižší kategorii DPH točené pivo, proč by tam nemohly být výrobky z recyklátů? Stát musí také zelenými zakázkami zajistit, aby protihlukové zábrany, kabelové žlaby a podobné vybavení nakupoval pouze z recyklátů. Pomohla by také Evropskou komisí navrhovaná daň z přírodních surovin, který by měla zdražit používání přírodních materiálů a zvýhodnit používání recyklátů.

Hnutí DUHA je přesvědčeno, že tento mix ekonomických nástrojů roztočí kolo oběhového hospodářství i v ČR.

Bohuslav Čížek: Recyklační průmysl u nás prakticky neexistuje

V Evropě je třeba vytvořit trh s recyklovanými materiály. Přispět k tomu musí Evropská unie i národní státy jak osvětou, tak tlakem na minimalizaci skládkování či podporou používání výrobků z recyklovaných materiálů. Na tom se shodli i účastníci Mezinárodního kulatého stolu k oběhovému hospodářství, který pořádal Svaz průmyslu a dopravy ČR ve spolupráci s evropskou asociací BusinessEurope na brněnském Mezinárodním strojírenském veletrhu.

Evropský Balíček oběhového hospodářství schválený letos na jaře požaduje po České republice, aby modernizovala technologickou základnu celého nakládání s odpady. Například u recyklace se potřebné investice v řadě případů vyplatí jen tehdy, když se vytvoří robustní trh s recyklovanými materiály. Ten musí být podpořen takovým navýšením poplatků za ukládání na skládky směsného komunálního odpadu, aby se zajistila konkurenceschopnost vyšších pater odpadové hierarchie, jako je například energetické a materiálové využití odpadů.

Neméně důležité je i nastavení termínu, od kdy bude zakázáno skládkování směsného komunálního odpadu v ČR. Už ho má nastavený většina zemí EU na západ i na východ od nás. V oblasti komunálních odpadů u nás recyklační průmysl prakticky neexistuje a tyto ekonomické nástroje spolu s dalšími motivačními nástroji zajistí rozjezd trhu s recyklovanými materiály v ČR. Důležité je proto, aby se co nejkvalitněji projednaly připravované zákony o odpadech, obalech a výrobcích s ukončenou životností a přijaly se tak, abychom mohli trh nastartovat co nejdříve.

Jaroslav Vodáček, Martin Veverka: Využívání druhotných surovin musí být rentabilní

Stabilní a chytrá regulace s funkčním principem „znečišťovatel platí“, která je efektivně vymáhána a kdy:

Musí fungovat ekonomická stimulace původců být environmentálně šetrní (tedy předcházet vzniku odpadů a nakládat s odpady v souladu s hierarchií nakládání s odpady) bez výjimek, které narušují princip „znečišťovatel platí“.

Předpisy musí být srozumitelné, dlouhodobě stabilní bez nesystémových výjimek.

Pravidla jsou efektivně vymáhána.

Cílem regulace musí být stabilní a udržitelná cirkulární ekonomika, nikoliv snaha o plnění recyklačních cílů. Konkrétně se musí hledět na poměr množství odpadu na začátku procesu a kvalitu a množství výrobku na konci.

Akceptace slova „udržitelnost“ ve všech tvarech v odborné i laické veřejnosti.

Přiměřená prezentace inovativních přístupů a příkladů dobré praxe a osvětové kampaně, jako například iniciativa #dostbyloplastu, s níž přišlo MŽP.

Definovat srozumitelně a jednoznačně end-of-waste kritéria pro co nejvíce materiálů, což významně sníží administrativní zátěž u jednotlivých subjektů nakládajících a obchodujících s materiály (surovinami).

Cirkulární ekonomika je evolucí lineární ekonomiky, kdy hodnoty v podobě kvalitního životního prostředí a ochrany zdrojů stojí za to, abychom na ně nasměrovali naši pozornost a naše dostupné prostředky k uzavření cyklu.

Klíčový je dále odbyt výrobků z recyklátů. Pro výrobce musí být rentabilní využívat druhotné suroviny, které nejsou v současné době recyklovány pro vysokou finanční náročnost. Podporu odbytu mohou zajistit regulatorní zásahy určené k podpoře využití recyklátu, jako je například povinný obsah recyklátu v určených výrobcích.

Dále musí být kladen důraz na zefektivnění metod sběru a využití odpadních materiálů, což povede ke snížení nákladů na výrobu recyklátu. Pokud recyklát nebude cenově dostupnější, než primární surovina, a současně nebude mít stejnou kvalitu, nebude pro takový recyklát a výrobek z recyklátu přirozený odbyt a nedojde k uzavření lineárního hospodářství v oběhové hospodářství.

Co je současně důležité, tak je nezapomínat na staré závazky. Konkrétně to znamená nezapomínat například na závazek snížení ukládání BRKO (do 2020 na 35 %), přičemž podíl BRKO ukládaných na skládky vzhledem k roku 1995 byl v roce 2017 62,11 %.

Zdeněk Bočan: Pojdme myslet na budoucnost

Odpadům (stejně jako fotbalu) rozumí kde kdo. Pro všechny je mantrou třídění – to je prý lék na všechny problémy odpadového hospodářství.

Bylo by ale bláhové se domnívat, že třídění všechno vyřeší. Čínské probuzení bylo pro Evropu tvrdé. Ukázalo se, jak jsme si všichni „lhalí“ do kapsy. Pokud nejsou hned za všemi třídícími linkami recyklační zařízení, která odpady ihned zpracují a vyrobí z nich nové výrobky, nemá to smysl.

Navíc se začalo opět vážně hovořit o zavedení systému vratných PET lahví. To je pro systém třídění velmi špatná cesta. Je potřeba si uvědomit, že ve žluté popelnici tvoří PET lahve sotva 40 % obsahu, zbytek jsou různé fólie a další plastové odpady. Pokud budou občané nosit PET lahve na místa výkupu, nebudou mít třídící linky dostatek odpadů na dotřídění. Tím se dostanou do velkých problémů ty třídící linky, které byly postaveny z dotačních programů. Nebudou splňovat podmínky dotace o množství vyříděných odpadů, a začne docházet k velkým problémům s vrácením dotací a případným uzavíráním některých zařízení. A kdo pak dotřídí těch zbývajících 60 % odpadů ze žlutých popelnic? Pokud se podíváme na další odpady, u nichž bychom se zabývali úpravou, pak se domnívám, že na řadě jsou kaly z čistíren odpadních vod. Jejich potenciál na využití je obrovský. Dnes jsou ukládány buď na skládku, nebo na zemědělskou půdu. To je věc, která se mně vůbec nelíbí. Kaly obsahují spoustu látek, které na pole prostě takto surově uložit nepatří. Měli bychom se v rámci cirkulární ekonomiky zabývat možnostmi získání fosforu z kalů a řešit jejich energetický potenciál.

Hlavním úkolem je především důkladné využívání všech možností pro to, aby odpadů vznikalo co nejméně, abychom se skutečně zabývali předcházením vzniku odpadů. Abychom naši poptávku po zboží uzpůsobili tak, aby se výrobcům nevyplatilo vyrábět tak obrovské množství výrobků dopředu, anebo vůbec. Tam může výrazně pomoci každý z nás.

Pojdme se také více zabývat recyklací, např. stavebních odpadů, a využívat je hojně tam, kde dnes stále používáme přírodní materiály, které bychom si měli schovat na horší časy. Pojdme více využívat velké množství průmyslových odpadů z automobilového průmyslu jako TAP a chránit fosilní paliva. V těchto dnech slávíme krásných 100 let naší republiky. Postavme se k naší dnešní nebývalé prosperitě s pokorou a pojdme myslet na naše děti a budoucnost, aby měli naši potomci za dalších 100 let co slavit. Věřím, že to zvládneme.

Alessandro Pasquale: Hybnou silou je průmysl

Takovou hybnou silou je podle mne v první řadě sám průmysl, který podpoří vznik podmínek pro to, aby mohl pracovat s uzavřeným tokem materiálu. Vnímáme to tak i v Karlovarských minerálních vodách a vyvíjíme v tom smyslu řadu aktivit.

Všechny nápojové obaly používané v průmyslu balených vod jsou plně recyklovatelné a mají vysokou hodnotu i po použití. Konkrétně PET lahve se v ČR ročně uvede na trh zhruba 60 000 tun, tříděním od obyvatel se jich podaří získat zpět pouze cca 66 %.

Z oběhu se tak bez nového využití každoročně ztrácí cenný PET materiál v hodnotě až stovek milionů korun, máme tedy ještě velký prostor ke zlepšení. Přitom největší smysl dává uzavřít cirkulární smyčku v rámci jednoho státu, tzn. PET lahve vyrobené v ČR zde i recyklovat a vyrobit z nich nové lahve pro český trh. Tím se zbavíme i negativního dopadu přílišného transportu.

Nezapomínejme ani na záměry EU, aby od roku 2025 PET lahve obsahovaly minimálně 25% podíl rPETu (tedy recyklovaného PETu). K využití rPETu pro výrobu nových lahví je třeba čistý a vysoce kvalitní materiál v tzv. „food grade“ kvalitě, na potravinový obal jsou přísné požadavky.

Bohužel, v ČR žádná zpracovatelská firma zatím takový rPET nevyrábí (byť kapacit na zpracování PET je tu dost). Mezi hlavní příčiny patří nedostatečná kvalita PET lahví získaných prostřednictvím žlutých kontejnerů tříděného odpadu.

Depozitní systém, díky kterému řada evropských států dosahuje až 90% míry návratnosti PET lahví, by byl ideálním řešením i pro naši zemi. Jeho zavedení by nám poskytlo recyklovatelný PET té správné kvality, který by se mohl vracet zpět do oběhu. Karlovarské minerální vody proto iniciovaly vznik skupiny, která seriózně zkoumá, zda tento systém může fungovat i v České republice.